

Molts vestits, moltes essencias,
 molt contemplarse al mirall,
 molts passetjos y teatros,
 y á la fi .. ben poch treball.

De dijous á dijous

CANSATS de repicar en ferro fret, mes sens desmayar jamay, fermes á la bretxa, y ben disposats pera morir al peu del canó... com bons artillers, aném per aquesta tongada á aixamplar els ánimos, parlant dels quefers de la política a la República Francesa.

Ben net que no 'ns podém enmirallar en tal espill, mentres tant las midas del govern, sian tan diferentas á Espanya de Fransa.

Impossible d'acomparar la monarquia espanyola, vella xaruga, ab la novella y aixerida República vehina.

Lo nou ministre del Comers Mr. Dubief, ha presentat al Consell dels ministres, un projecte de lley, d'importancia capdal per las clases treballadoras.

Tracta de la codificació de totas las lleys del treball dictadas á Fransa desde la comisió parlamentaria nomenada per l' iniciativa del ministre Mr. Ricard, lo 27 de novembre del any 1901 fins, ara su-ara.

Aixis com Justinia, lo gran emperador del Orient, va fer al mon lo bon servey de resumir tota la lleygació romana, redactant son «Códich» las «Pandectas» y las «Institutas;» tal com las «Capitulars» de Carle-Magne, van ser mes tart lo program del avenir... l' obra qu' han admés á Fransa á n' en Dubief, pot ben dir's que n' es lo primer salt, per atrapar las reivindicacions sospiradas pe 'ls obrers de tot lo mon.

La República Francesa, s' en havia d' en dur la palma y lo victor es ben be seu.

Votadas lleys novas cada any, anavan esparramadas y mancadas del ordre y correlació pertinents pera ser profitosas y ben aplicadas.

Aquesta «preocupació» del ministre republicá li ha surgerit el pensament de l' ordenació y clasificació... pero deixemlo dir en son davantal del projecte de la lley, que no diríam pas res tan eloqüent:

«S' ha fet indispensable l' ordenar las disposicions que fan «nostra» lleygació obrera, per la complicació resultant de la votació de lleys novellas que 'n son complement d' altres de més vellas, determinant y aclarint tochs molt essencials y sanitosos.

Un no més d' aquets textes lleygatiús que fos descuidat, omplenaria de foscor, tot l' estat de la «nostra» lleygació obrera, tan benvolguda.

Encara qu' aquesta confusió ja 's produheix avuy en día malmetent l' obra dels lleygadors, per mor de las derogacions formals ó implícitas aportadas á las lleys en vigor y que saltan á la vista, quan per exemple s' han d' aplicar las disposicions referents als consells dels prohoms.

Per aclarir aytals contradiccions, per posarhi ordre metódich, que tant y tant convé á las lleys qu' interesan mes directament al poble treballador, hem fet aquet novell projecte de lley...»

Aquí, per divulgar els punts qu' hem de pendre, per patró á Espanya, y que son els més convenientes per Catalunya, regió hont son més nombrosas las clases treballadoras, apuntarem els extréms que demostran la trascendencia de l' obra del ministre francès en materia de lleygació obrera.

Lo novell Códich es compón de set llibres.

Avuy día ni ha quatre de complerts.

Lo primer tracta: de las convencions relatives al treball dels obrers y s' hi estudian lo contracte d' aprenentatge; l' de feyna; lo relatiu als salaris y tot lo referent á la colocació d' obrers y penalitats que se 'ls poden aplicar.

Lo segón llibre entén tot lo referent al treball dels noys, de las donas y dels extranjers; y tot lo que fa referencias á l' higiene dels tallers y fábricas, seguritats personals perque no prengan mal los treballadors, inspecció del treball y penalitats pe 'ls amos que delinquin sobres aquet punt.

En lo tercer volúm: s' hi contenen las lleys d' agrupacions professionals, las que tractan de las vagas, sindicats, borsas del treball, societats de resistencia y de producció... y corresponentas penalitats.

Lo darrer per ara, s' ocupa dels concells dels prohoms, y del arbitratge y representació professional.

Els altres tres que mancan, es presentarán á l' estudi y sanció del Parlament, tan bon punt es terminin.

Lo novell Códich, que no 'i pot presentar cap de las vellas monarquias d' Europa, fa honor á la forma de govern republicana, que se preocupa de la sort de s seus treballadors y 'ls ampara.

No te cap disposició obligatoria, que no sia escrita y sancionada en las lleys votadas per las Cambras lleygativas y per conseqüencia vigents.

L' anhel del ministre de la República, no n' es d' altre que dotar al mon dels treballadors, d' una lleygació clara, precisa y metódica, que per forsa d' aquestas circunstancias, que reuneix en sí, corresponga á las necessitats del present moment social.

Aixís se governan els pobles y 's prevenen conflictes.

Lo ferm diputat Mr. Benoist, portava ja previnguda l' informació parlamentaria de la comisió dels assumptos del treball; y per aytal previsió que ben be deuriam pendrer per patró aquí, s' ha pogut aprobar de cop y volta, sols en un día... la codificació de las lleys del treball.

A xó son homes de bon govern

CALIXTE PI Y XARAU.

INSTANTÁNEA

Quan estém tots dos plegats
semblém l' espanyola ensenya,
perque jó 'm torno molt groch
y tu 't tornas molt vermella.

PERE VALL.

Un viatge à la Lluna!

Poema humorístich. -- (Anirà una RACCIÓ cada setmana)

(CONTINUACIÓ)

¡Ja som à TINI, lector!
Es un poble petitet
que ab 'l mar à un costadet,
es tot ell un niu d' amor.

Tot cantant y fentne gresca
fan las donas richs cistells,
y 'ls homes, joves y vells,
's dedican à la pesca.

Lo mar llepa las casetas
blancas com 'l cotó fluix,
y ningú alli sent enuix;
pensant sols ab sas barquetas.

En el moment de saltar
à terra, la NINI y jo,
coneguèrem ab la oló
que venian de pescar.

Y allà al lluny la veu castissa
dels pescadors tirant l' art,
recordava en molta part
nostre popular.. ¡Oh! ¡issa!..

Hermosa com plata fina,
de l' aygua viva sortint,
allà 's 'navan repartint
doscents coves de sardina.

La NINI 'm digué: —T' agrada?
Sortint de l' aygua tan bella
es molt bona à la graella.
No es mala alguna vegada.

—Comprenne, donchs.—Vos? Quan
una tersa de la grossa? (val
—Sou forasters, bona massa?
—Per serviuse —Donchs un ral.

—Gracias mil per la atenció:
—D' ahont veniu? —De tot arreu.
—D' ahont sou? —De la part de Deu.
—Hont anéu? —Nostre intent bo,

es arribantse à la Lluna!
—Dispenséu 'l preguntá!
—Ja ho estéu: —Ahont esmorzá
podem? —A casa la BRUNA

Es una dona molt neta:
la casa acondicionada —
—Que 's molt lluny? —A la girada:
tiréu cap aquí à la dreta:

Qualsevol vos ho dirá:—
—tu, baylet, —y un noy vingué
y nos digué el peixaté,
—aquet vos hi guiará—

—Ja passaré jo després
si hos dignéu, donarme audiència!
—¿Com os diheu? — En «Paciencia»
me diuhon els peixatés

—¿Perqué? —Perque quan la dona
vol pegarme, may m' enfado:
vaja, salut y ab agrado.
Ja 'ns veurém un altre estona.

—Adeu siau: —Y portant
lo noy la sardina fresca,
disposats à ferne gresca,
lo poble anárem voltant.

Tota la gent à las portas
sortia per aguaytarnos
y hasta 'ls vellets per mirarnos
posavan las bocas tortas.

Els xicotets xichs y grans
al davant nostre saltavan,
y ginesta y flors llensavan
com si fossem 'ls gegants.

Sempre à fer broma resoltas
las donas d' alli, 's van creure
quan nostres «trajos» van veure
que feyam ja 'l Carnestoltas.

Jo, avergonyit vaig quedá
al veurer tal «vapuleo»;
semblava talment un «reo»
quan 'l portan à matá.

Per fi volgué la fortuna
qu' entre picaments de mans
arribessim vius y sants,
tots dos à casa la «Bruna»

—¿Que 's tanta gent? —Dispenséu:
—digué la NINI! Cap mal
nos han fet! —Bo! tant se val:
no faltava més: Entréu.

—Apa, maynada, à passeig:
y saltant tots s' en anaren,
y al fugir 'ns obsequiaren
(com si alló fos un bateig.)

ab bombons y atmetllas finas,
y carquinyolis y vins,
y un rich plat de llagostins,
y dos grapats de petxinas.

Y la NINI que ab amor
sab correspondre ab tothom,
va assentar be son bon nom
tirantlos un grapat d' or.

Qui mes podia cullirne,
mes ne cullia, y saltant
's varen aná allunyant,
sens cansars may d' aplandirne!

Y à pesar de la ovació
que, pobrets, 'ns tributaren,
lo qu' es à n' à mi 'm posaren
un cap .. de també majó.

Sort que la «Bruna» era dona
manyaga com un aucell,
y ab menos d' un cap-girell
va guarní una taula bona.

A un cantó 'ls llagostinets:
la sardina à l' altre part:
y rostidets ab bon llart
dos tendres colominets.

—Si vos no 'ns acompanyéu
nos entorném sens menjá:
—Donchs no 'ls vull descontentá.
—Sols aixís contents nos feu.

Y puig aném à la «Lluna»
y potser no 'ns veurém més
prenéu aqueixos dinés:
si per cas, morissem, BRUNA,

vostres son. — Si torno aquí
ab mon espós qu' es aquet
vos faré un bon regalet
com recort de la NINI.

¿Vos sou la NINI? —¡Deu meu!
Y aquet vostre espós?.. Senyora,
dia y nit, sempre à tot hora
de tot quan tinch disposeu.

MARCELINO SANTIGOSA

(Seguirá)

En un "assalto"

—Toqui 'l vals de *La Hermosura*
senyoreta, si es servida.
— Sempre que 'l veig á vosté
ja li toco desseguida.

Y.

LA TOMASA

Un tiempo fué...

—Mariano, compram aquet gosset.
—Ves, ves, ximpleta.
—Si, home; ja qu' ara á las nits t'
en vas al Cassino, m' entretindré ab ell

HI HA UN MALALT

LAS malalties tenen la virtut de convertir á tothom en metje.

En una casa ahont hi ha un malalt de cuidado, arriba un moment en que tots los vehins hi intervenen, y cada hu d'ells te la sort de saber lo remey infalible pera curar al pobre que se 'n va al altre mon.

Plenas están las casas de gent curiosa y manifiesta, que després de passar lo temps tafanejant la vida del un y del altre, ni sisquera 's pot lograr que 'l deixin morir en pau.

En las caras, coneixeréu d'una ullada qui te verdadera afició al malalt y fins á quin grau l'estima. Allí 's parla baix; se camina de puntetas y 's suspira sovint. Las portas del quarto s'obran y tancan ab cuidado. Se forman diversos grupos: escoltéu lo que parlan:

- Jo dich, senyora Teresa, que 'l metje no hi entén res; porque, escolti: á un home de la seva complexió ¿ahont s'ha vist sangrarlo?

- Miri, senyora Lungarda, sino que en aquestas cosas una no s'hi deu ficar, jo ho he dit desde 'l primer día; porque 'l vespre avants de ajeures, á mi la cara d'aquest bon senyor no m'agradava gens; y l'endemá, quan me van dir qu'estava malalt, vaig dir: vetaqui: ara si jo 'ls digués lo qu'ahir estava pensant no 'm creurían, y li juro tant cert com estich aquí, que mentres m'estava despullant se 'm va ficá al cap que no estava conforme: Ara, aixó es un parlar entre nosaltras: aixís que va pujá 'l metje, que jo vaig ser la primera de veurel, qu'expressament m'estava al replá de la escala, vaig dir: ¡oli m'hi ha caygut! ¡perque jo ja 'n conech cinch que n'ha mort! sino que una no pot dir res, vaig pensar: Aixó son cosas delicadas...

- ¡Ah! lo que es jo tampoch m'hi he volgut ficar, per aixó mateix que vosté diu: pero l'altra tarde, la veritat, no me 'n vaig saber estar, y li vaig tirar duas ó tres indirectas á la seva dona. Escolti, lo meu sogre va morir de lo mateix; la matonera de la cantonada de ca 'ls pares també ho va tenir; una no es cap bestia, y 'm sembla que be hi pot entendre una miqueta: pero ella me va fer un paper tot fret; no 'm va respondre sino: veurém... si per cas... que jo, ab lo meu génit, que no m'agrada veure patir un parda, la hauría agafada, que no se lo que li hauría fet. Pero, no 'm toca de prop, ni de lluny y vaig pensar: ja t'he dit lo que debía, ara, per tu farás.

Quan jo he pujat estava ella molt de concepte ab lo nebot, que ahir los va arribar del Vallés...

- Y be, no veu que 'l senyor Ventura pot disposar d'alguna cosa...

- ¡Oh! jo ja hi vaig caure. Aixís que vaig veure caras novas, vaig pensar: ¡Ay, pobre senyor Ventura! ja put á mort. Perque en set anys que visch en aquesta casa no l'havía vist ni una vegada...

- Veyám, veyám; ella 's pensa que la deixarà senyora y majora de tot...

- ¡Oh! aixó ho veurém. Si jo hagués de fer lo testament, ja li asseguro... Miri, que sangrar á un home aixís ¡vol fetje!

- Y be, ¿io veu que es gent que no se 'ls pot dir res? No la contradiuen: pero fan la seva y callan. Jo

m'hi desespero, ¿que vol que li digui? no hi puch fer més: es génit que Deu m'ha donat. Lo que deya jo l'altre día á sa germana, que es molt més enrahonada qu'ella: lo carnicer de la Bordeta, es un home que en aquesta classe de malalties fa, vamos, miracles (perque, senyora, alló es cosa que no 's creuria sino que 's veu.) ¿Per que no l'envían á buscar? ¿que hi perdrian? Ell, si no cura, no cobra un céntim... y, lo qu'ella 'm va dir, diu, jo ja l'hauría fet venir (perque ja li dich que es una xicota que dona gust de parlarhi;) pero diu, com ma germana, diu, es aixís ¿sab, que farà, diu? diu, per mes que vosté la prediqui, diu, no 's mourá de lo que li digui 'l metje, diu, encara que la matin. ¡Ay! ja li dich jo que quan á una persona li agafa una taleya, ja está fresca. ¿Que 's pensa? ella, per més qu'ara 'n vegi la experiencia, morirá á mans d'un metje, aquesta ja li tinch pronosticada: tingui compte qui li diu; porque la conech de temps y es tossuda com ella so'a.

Las senyoras de la casa passan totas atrafegadas. La una porta uns draps fins; l'altra se 'n du lo vas y la cullera.

- ¿No s'ofereix pas res?

- Si som bonas per alguna cosa?...

- No, gracias.

- Es que ja ho saben: de dia, de nit, á qualsevol hora... escolti, en aquest mon...

- Ja ho sé; jo 'ls ho agraeixo.

- Miri, si no 'ns ajudavam los uns als altres... vol dir que...

- ¿Y que tal? ¿que no parla?

- Ara m'ha signat que tenia 'ls llabis sechs y li donaré una culleradeta d'aixó qu'ultimament ha fet dur lo metje. Dissimulin...

- Vagi en nom de Deu.

Aixís que la pobre senyora entra al quarto ¡qué! apenas gira l'espatlla, ja l'una fa l'ullet y diu:

- Ja ho han sentit. Lo metje... y toma 'l metje. Res: lo matarán á culleradetas. ¡Alabat sia Deu! Ja te rahó 'l ditxo: Vesten si te 'n vas Antón, que 'l que 's queda ja 's compón. ¡Ay, Senyor! ¡que una vegi certas cosas y tingui de callar!...

Y no paran, sino que segueixen ab la mateixa, mentres en un altre racó, un parent llunyer, també en veu baixa, segueix una conversació ab los més próxims del malalt, dihent:

- Jo, si fos sol, no parlaria d'interessos y sobretot, en moments com aquestos; pero un hom te familia y fa lo que no voldria fer. ¿Veyeu? A mi l'any passat me deyan: per que no baixas á Barcelona á veuret ab en Ventura y posar en net alló de la quarta part de la casa de Vich y 'ls censos endarrerits en vida de son pare? Jo, no m'agrada... Jo no só ambiciós, y tenia un tumor á la cama que no 'm deixava donar un pas, y vaig respondre: deixeu-me estar, no 'm vingueu ab amohinos: en Ventura es home de bé...

- ¡Aixó si, pobret!

- Y be, ara 'm sab greu no haver pogut venir. No per res, sino que allí s'han corregut veus... jo no ho crech; pero si ell deixa tot lo que posseix á la viuda, es dir: encara no som en aquest cas; potser nostre Senyor... ¿qui sab? pero aném dihent, que si avuy per demá éll se 'ns mort y no esplica tal cosa correspón á fulano, tal cosa á sutano, tindém un disgust; porque jo... per mi tant se m'en daría; pero 'ls meus noys hi tenen dret, que es co a seva, gnanyada per los avis, es dir, per los avis dels avis, y, pobrets, no es pas just

que se 'n gaudís un altre sense com va ni quan costa. Ja dich que no es ocasió de parlar d'aixó; y lo que toca á la viuda, vamos, á n' ella, en un día y mitj que so aquí no n' hi he dit una paraula; porque la pobre com es natural, ¡tal me faría! está tant trastornada... Ahir vespre fins se va descuydar de ferme portar verdura, que á mi m' agrada sufregideta, y com estich acostumat de tota la vida á menjarne cada vespre, entre faltarme aixó y pensar ab lo trastorn de la pobre dona, he passat una mala nit d'alló més.

La criada obra la porta del cuarto y diu:

- La senyora diu que fassin lo favor de parlar un xich més baix; porque se sent desde l' arcoba y 'l silenci es lo que més ha encarregat lo metje.

Calla lo parent; callan las vehinas; pero al sentir la paraula metje, una d' ellas en particular fa una gan yota despreciativa, y las altras, qui mes qui menos arronsan las espatllas.

- Jo estich per anarmen diu la una.

- Veig que no 'ns diuhen res... replica l' altra; si volen res ja avisarán. Una vé carregada de bonas intencions...

Lo parent, que fins allavors callava y s' entretenía á tocar lo timbal ab los caps dels dits sobre la calaixera, s' acosta á sos interlocutors, y molt baix diu:

- ¿Veihen? Si Deu fes la gracia que aquest home s' adobés, jo m' en podia tornar á casa aviat...

Entra 'l metje.

Las vehinas li vibran miradas de basilisch, y l' una al altra s' estiran las faldillas ensenyantsel.

Lo metje saluda y 's fica al cuarto. La senyora Teresa creuha las mans y mirant al sostre, exclama suspirant:

- ¡Deu los fassi bons! Pero 'l matarán.

Un' altra s' acosta á la porta del cuarto ab dissimulo pera ascoltar.

Se sent dintre un gran xisclet y plors. La criada surt corrents cridant:

- ¡Ay pobre amo! ¡Ay pobret! ¡Se 'ns ha quedat á las mans!

La senyora Teresa, tota roja, 's gira á las altras y ab los punys á la cintura y bufant de satisfacció per haver acertat, diu:

- ¿Que 'ls deya jo? ¿No 'ls ho deya ara, ara mateix? responguin.

Lo parent tot embadalit mira per tot y pregunta ab lo cap en l' aire:

- «Be»; pero aquest testament ¿ahont deu ser?

Creixen dins los pors y 'ls gemechs, las velines se n' hi entran... pero... ja hem acabat: ja no hi ha malfalt á la casa. Lo que succeheix després, ho dirá qui sápigat lo que passa allí ahont hi ha un mort.

R. R.

MIQUETAS

Si t' atrauhen las personas
que amistats te solen fer,
y desitjas sapiguer
si son dolentas ó bonas,
no fassis may els ninots
inquirint — ¡Vaya un apuro! —

dígalshi que 't falta un duro
y 'ls coneixerás á tots.

¿Que es amor, buscas sabé?
Be prou s' ha dit aixó, dona!
Es mal que proporciona
molta feyna á qui no 'n te.

RAMPILLS

“Gatzara continua”

Si qu' estém bé per *gatzaromas*. Me sembla que la colla organitzadora de broma de Carnaval farà una broma molt trista.

Jo no 'ls desitjo cap fracás; pero l' éxit... si no se 'l pintan...

Tot lo que te de lloable la idea de donar vida á moltas industrias y comersos, té de reprobable per l' atreviment de fer veure devant dels que no més senten queixarnos ab rahó de falta de treball y sobra de gana, qu' encare estém d humor.

Després de fer tabola, podém aixecar 'l crit al cel.

Després de comprar alegría fingida á preu de blat de moro y ous de farina, podrém cridar ous á vendre!

Aixó de volguer fer lo Carnaval fent més badalls que rots, fa molt Carnestoltas.

Aixó de voler fer grans balls ballantla tan magre com la ballém tots, es volguer fé 'l ninot de mollas dels que hi volen fer negoci ab lo riure sense ganas.

Aixó de voler organitzar concerts y cantar coplas ab instruments de canya y ab veus enragolladas, es sensillament tocá 'l violón y cantar la palinodia.

Y aixó, en fi, de voler anar disfressats devant dels que ab la careta tot l' any encare no 'ls coneixém prou, demostra que ni ha molts mils de bromistas, pagant 'ls altres, que haurían d' anar tot l' any ab faldillas porque son uns calsassas de la situació.

Lo Carnestoltas que volen fer resucitar els de la *Gatzara continua*, será un Carnestoltas disfressat de tal per 'ls esforços d' una manía que ja ha pasat á l' Historia.

Aquest empenyo en fer veure blanch lo que 's negre; es dir, en fer convertir en rialladas las exclamacions y lamentacions continuas del poble á qui fan fer lo Carnestoltas tot l' any els que 'ns desgovernan, es la proba més evident de que no tenim motiu de queixarnos sino ab la cara tapad» per la vergonya de nostra inconsecuencia social.

Gatzara pregoném els que reneguém de tants impostos y 'ns imposém una alegría que revela un benestar mentida...

Gatzara busquéu els que tot l' any fém cara de prunas agres, ab un mal humor continuo...

Gatzara somiém, somiant truytas tot l' any.

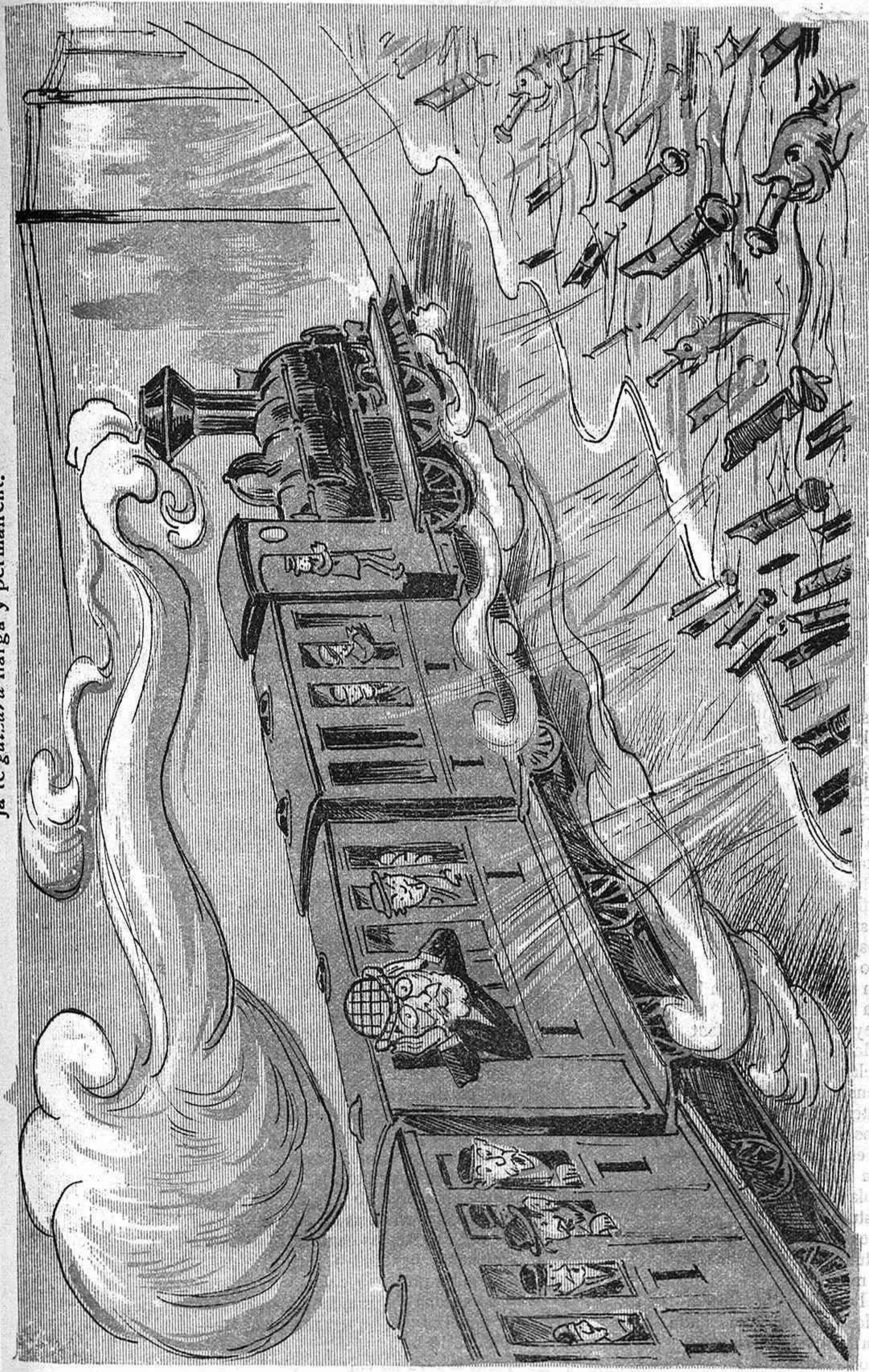
Senyors de la *Gatzara continua*: Me sembla que 'n farém poca, porque de Carnestoltas tots ne som prou y no rihém gens siguent Carnaval sempre.

PEPET DEL CARRIL

No està per gatzaras Barcelona ni li falta semblant amaniment; entre Jesús, en Colominas y *El Diluvio* ja te gatzara llarga y permanent.

A Madrid porta en Silvela grans recorts de Vilasar puig varen ovacionatlo fins els llubarros del mar.

Anyoransa

Dotze anys fa que 'l meu cor
sofreix ab gran tristor
minat continuament per l' anyoransa
de la terra hont vegí la llum primera
y hont vaig passar ma infància joganera
en somnis de ventura y d' esperança.

Rialleras ilusions d' aqueixa vida,
calvari de las ánimas mimosas,
hont naixen y floreixen tantas rosas
per florí y desfullarse desseguida.

Ilusions de candura
y somnis de ventura
que 'l temps ha destruhit ab sanya fera
al buf de la certera
é inexorable dalla misteriosa,
ab que la realitat, espectre horrible,
destrossa lo mes pur, lo mes sensible,
que forja la nostra ànima amorosa.

Y els somnis d' aquell temps de ma infantesa
que ignoscent per la plana jo corria
y dins mon cor sentia
palpitar ab tendresa
tot un mon de bondat y de puresa...

Els somnis de allavors
que llúre de dolors
mon cor no coneixía los afanys
ni amargava ma vida
la fel de 'ls desenganys...

Els somnis adorats
de aquells temps benhaurats
tots eran per ma patria idolatrada,
per la perla brillant del mar llatí,
hont bufa ab suau murmull la marinada
y radiant brilla l' Arch de San Marti.

Tots eran per la patria catalana,
la patria que jo anyoro,
y que desde eixa terra lusitana
com mare carinyosa sempre adoro.

En va miro las serras que 'm rodejan,
prendadas totas ellas per Natura,
y los seus pichs nevats veig com blanquejan
ab magistral figura.

Mes ¡ay! que sa blancura
y sos pichs majestuosos
no atrauen lo cor meu,
ni 'm semblan tan gentils, ni tan hermosos,
ni tan blanca la neu,
com la que veyá jo quan era infant
cobrir de lo Montseny lo cim gegant,
lo cimbori pelat
de Sant Llorens y els pichs del Montserrat.

En va al cel atent ficso la mirada,
cel pur com los ulls dolsos de una fada,
y observo las estrellas una á una
y la llum de la lluna,
y tot me sembla hermós,
brillant, majestuós,
mes ¡ay! que res m' atrau,
lo cel de Catalunya es molt mes blau,
la lluna molt mes bella
y mes clara la llum de cada estrella.

En va ascolto los cants de l' aucellada
que allá dins la boscuria xarroteixa
y endressant dolsa endeixa
saluda als raigs de sol de trench d' aubada.

Y ab tot y ser son cant
rublert de poesia,
preciosa melodia
que 'l vent va acompassant,
me sembla que mon cor, trist viandant,
no sent lo dols plaher, ni l' alegria
que en aquell temps sentía
al oir las passadas seductoras
que els merlots ab veu pura y encissera
cantavan en las selvas temptadoras
de la terra hont vegí la llum primera..
En va fixo mos ulls en la planura
cuberta de milers de flors gemadas
que á impuls del vent se gronxan ab dolsura
y envían sas aromas perfumadas.
Y en aquets camps de flors
n' hi veig de mil colors
mes ¡ay! una n' hi falta,
de totas la mes bella y la mes fina,
la flor que mes ressalta,
la flor dels meus amors,
la hermosa barretina
que als camps de Catalunya brilla altiva,
y llú á la llum del sol
sos virolats colors, dolsa y festiva,
com radiant girasol.
En va mos ulls contemplan la hermosura
ab que corre 'l Mondego magestuós,
aquest riu que Camões ab dolsura
mil cops canta d'itxós.
Y al contemplar la majestat inmensa
del grandió Occeá ple d' hermosura,
acuden turbulentas á ma pensa
y ab arrogant figura,
las sombras de Colon,
de Gama y altres braus navegadors
que vencent de las onas los furors
van allargar lo mon,
obrint nous horitzons
deixant ab son coratje desvendadas
las sombras que tingueren ofuscadas
tantas generaciós.
Y avuy veig naus potentas
com vomitant espesas fumeradas
van dominant las onas turbulentas,
y corren apresadas
á tansmetre la vida
á regións apartadas.
missió per tots conceptes benehida.
Y es per xó que mon cor viu ab racansa
y res li sembla hermós,
perque sofreix minat per l' anyoransa
del catalá terrós
Del terrós catalá hont vareig neixer
y rebre el primer bes
y hont festiu é ignoscent ¡oh si! vaig creixer
corrent camps á través.
De la terra hont ab goig foren forjadas
las ilusions primeras de ma vida
y hont reposan las cendras veneradas
(¡memoria benehida!)
d' aquells que sang y vida varen dar-me
y á exclamá els primers mots va ennsenyarme.
D' aqueix bossí de terra catalana
que fou lo meu bressol
y que si Deu ho vol
ha d' esser també un dia ma fossana.

EMILI REIMBAU PLANAS. — Coimbra (Portugal) Febrer, de 1905

Al ball de màscaras

—Si vols venir ab mi, prenda,
't convido á sopar y xampany.
— (¡Bravo! Es lo mateix que l' any
passat li vaig fer *corre 'l* relotje.)

«Qui á ferro mata, del ferro mor».

Aixís li ha passat al Gran duch Sergio de Rússia, qu' ha quedat desfet á trossos, per la metralla d' una bomba qu' han engegat dessota la caixa del cotxe que l' arrossegava.

Lo fef s' atribueix als revolucionaris russos, que responen ab bombas de dinamita, als atropells y afusellaments de las masses indefensas .. que de bon grat ó per forsa, volen las reivindicacions socials que 'ls pertocan y l' autocracia 'ls vol negar.

Diu mossen Collell:

Poble que mereix ser lliure,
si no li donan, s' ho pren.

Els revolucionaris de Rússia, no poguenthi fer res més, perque l' autocracia governa la forsa bruta, l' exterminan.

Y no s' amagan pas de dirho:

Si 'l Czar dicta sentencias de mort y las executa, nosaltres també que som tan homes com ell... y potser més.

Lo cos del Gran duch, ha saltat enlayre esbossinat... no poguent recullirse mes que 'ls trossos, que tapats ab un capot de soldat els han portat al Kremlin de Moscou.

Aquesta no n' es altra cosa que la execussió d' una de las sentencias decretadas p' els nihilistas que deurán seguir fent lo seu fet.

Ara 'ls grans duchs que quedan y fins el mateix Czar estan «spatarrats»...

Tots son odiats p' el poble, com ho fou 'l desdixat Sergio, que volia fer entrar lo clau per la cabota.

Lo trist del cas, es que per fer justicia, s' hagin d' immolar altres victimas, que no hi tenen cap culpa.

✱

La revolució flameja per tots 'ls extrems de la Rússia.

Quantas més forsas fan per apayvagarla, més s' exalta el poble y més ferm l' ajuda.

Lo Czar, ha nomenat ministre per la cartera del interior que n' es «la mare dels ous», á en M. Bouliguine, que 'n substituheix al ministre Pleve, mort fa poch per una bomba. també engegada pe 'ls revolucionaris.

Aquest mestre es un altre fiera... colaborador de la política de reprensió d' aquest Pleve, del general Trepoff y del duch en Sergio, qu' encara li cercan una cama.

Ningú ho sap ahont ha anat á parar.

¡Qui l' hi havia de dir, á n' aquesta cama!

✱

Lo mitin de protesta que la «Lliga Regionalista» va organitzar al teatro de Novetats 'l diumenge passat, fou una «Jeremiada» [mes, qu' han contat... aquesta colla de caras tristas.

Va presidir en Albert Russinyol... aixís com sona.

Representava 'l tirá l' «inspetor» senyor Puente.... pero ¡ey! no va tenir'hi res que fer.

En Rahola, se las vá enfilar, qu' encara no hi ha prou dijuts.

Digué: que 'ns en tocan quatre més... y 'ls que tenim, ons sobran.

Ja 's deuria accontentar, «con tres pessetas» devia pensar l' «inspetor»...

En Cambó deuria vo'ler dir: «que la guineu, quan no las pot haver, diu que son verdas» perque encar' que no ho va dir clar, tothom ho va entendre.

L' Abadal, com 'ls «cocodrilos» va plorar perque no 's podia menjar tot lo del Ajuntament.

Y per acabar en Russinyol volguent reasumir, tot era assegurar que may havian tingut, ni tindrian tractes ab els castelláns.

¡Uix! ¡quin fástich! ¡castellanots!

Ningú 'ls va creurer y fins á crits 'ls ho van tirar á la cara qu' en Maura 'ls amansía.

¿Y quan va venir 'l rey? Li van cridar.

✱

L' ovació qu' han fet á n' en Silvela á Vilassar de Mar, ja 's pot ben dir que es de las bonas.

Al passarhi el diumenge darrer, no 'n vulguin mes de xiulets, tronxos, pedras... y tota mena d' escombrerías.

Lo poble, s' esperava á l' estació... y quan va passarhi el tren, demanin.

Va haverhi de tot.

També es ben cert que 'n Silvela, havia tractat aquella hermosa vila, ab un despreci... que ni 'l Czar.

L' home de la «daga florentina» se la pot apuntar; y fins si vol, aprofitarla... per vayna.

✱

Lo ministre de la Governació, ha dit qu' es mentida qu' aquí Barcelona un inspetor de policia rús hagi prés y enmanillat cinch anarquistas qu' havian tramat un complot per assassinar mes Grans Duchs d' aquellas terras.

A la quènta sols devian ser veus que feya correr algún «Memento» per atrapar «quisquna» ganga.

Aquets «matalassers» cada dia se 'n pensan de novas.

¡Quina mala pota!

¡Sempre han d' ensenyar las orelas!

✱

No cal explicar com va ser.

Mes lo certus es, que jau mal ferit lo capitá Vilaregut que 'l diumenge á la tarde 's va alsar ab un «aereostátich» desde la plasa de Toros Nova.

Al enlayrars' la bomba pe 'ls alts, fou arrambada p' el vent envers la plasa de Tetuan anant á caure á la mateixa Granvia, indret del carrer de Girona, segons esplican, bó y encés l' aereostat.

L' aereonauta, veyent la cosa mal parada pe 'l descens, y trovantse qu' anava á caure al damunt dels fils conductors del fluit eléctrich dels tranvias, pahorós potser de las corrents va deixarse anar desde molt alt, buscant lo mal mes petit.

La patacada que rebé siguié tant ferma que 's vá trencar una cama y malmetre de nyanyos tot lo cos, á tal punt, que fou portat á sa casa, sens esperansas.

¡Quan cert es que per la vida 's pert la vida!

¡Diu qu' ho feya per vint duros!

✱

Al Torin vell de la Barceloneta, també 's va alsar bomba y va anar be per sort.

Pero un dia ó altre hi pendrán mal.

Tant se val que 's digui capitá Darder, com un altre capitá.

Aixó si que s' hauria de privar perque es barber y no 's hi apren res de bó.

¿Que badan al govern civil?

A n' aquell «antro» més s' estiman perseguir els diaris.

Diu qu' han denunciat *El Diluvio* per un article d' en Lerroux que 's titula «Asi son los reyes.»

Apuntémse 'n un altre.

✱

En Tort y Martorell fá forsas... de flaqueza per atrapar la vara d' arcalde de Barcelona que li té 'l cor robat.

Si que seria un arcalde bufó... un angelet... ¡pobret!

Diu que no l' en volen fer per por de que no pugui portar la vara.

¡Com que puja mes qu' éll!

Escriuhen de Madrit,

«Que 'l personatge ja 'ls agradaria... si no fós tant xich.

Lo que li manca es presencia.

De barra n' hi sobra.

✱

Un que vá anar á veure el «Mono Consul» ens escriu una carta dihent:

—Que ja 'l vá coneixer.

—Qu' es un personatge conservador dels d' en Romero; que vá cercant un empleyo de «vara alta» y are fá de mico per trobar la popularitat que li manca.

¡Hi han bestiolas, que no 'ls manca ni 'l parlar!

Vet' en aquí una d' assenyalada.

TEATROS

PRINCIPAL

Quan va 'm llegir lo titol *Fernando el calavera* que portavan ls cartells del carrer, va 'm teme l' arreglo d' una novela d' en Paul de Koch, pera sern' representada.

Tot seguit 'ns informarem be, averigüant qu' anavam á veurer l' obra d' en Gustavo Fydeau.

Si 's tracta de fer riurer á la gent, y res mes... la comedia de referencias, es prou bona y fins massa; porque l' autor recorre á tots 'ls extrems per anar á son fi.

A cops, els acudíts d' en Fydeau son graciosos y ben trobadas las situacions cómicas dels personatjes.

D' altres, menos felis d' ocurrencias, cau en lo xocarrer y ridicol, presentant escenas d' un saynet, que dura els tres actes.

La comedia, arreglo d' un vaudeville com resa 'l programa, es de las groixudas, de las mes verdas que s' han representat pe 'ls nostres teatros.

La traducció, comensant pe 'l titol, 'ns apar bon xich defectuosa... y pretenciosa per mor de la moral; qu' encara 'n surt mes mal parada.

Las senyoras de la companyia Tubau, lo mateix qu' els caballers, no s' hi encaixan prou be dins assumptos tan relliscosos, malgrat sos bons desitjos y bona voluntat.

Avuy donará gust aquest teatro, que prou será ben ple:

Es lo benefici de na María Tubau y ab estreno de obra que á Madrit ha agradat molt ab lo titol de *La doncella de mi mujer*..

ROMEA

A la fi, podem ficar l' olla gran dins de la xica; ja ém trobat comedia.

De bon tremp en tres actes d' en Manel Folch y Torres, fa enrecordar 'ls bons temps que teníam al Teatro Catalá.

Quan de menos, alli, dins d' aquesta obra, s' hi sent batre l' esprit de la terra y es parla en catalá.

Reparos n' hi ha... molts... molts... mes 'ls mérits de treurers la bafarada de las obras darrerament estrenadas, ningú l' hi pot quitar.

De bon tremp dins de las qualitats anomenadas té una bella exposició, ab tot lo flayre del terror y la parla suau, encisadora, clara y ferma.

Al plantejars lo problema «psicologich» l' autor ja s' embartolla un xich mes, y no trovantse ferm, per manca de fonaments en las passions que fan moure las figuras, comensa á divagar tant en l' acció, com en la parla, que comensa á decandirs'.

Ve 'l conflicte dramátich; l' esclat d' aquellas passions que se 'n mena ca d' asqun dels personatjes, y comensan tots á claudicar, no s' aguantan... porque la proba, no la poden pas aguantar.

Molta part també del desengany, prové de la poca fermesa dels actors, que bo y posantse com eminencias no arriuan al moll de la obra, com sencills afició-nats de diumenge.

Sols enquadran sos papers, la Jarque, en Virgili y en Domenech, que no intervenen en lo conflicte dramátich per rés.

NOVETATS

Si pel benefici de 'n Pinedo va ser ple, pel de la Entrena no s' hi cabía.

D' aplausos y regalos no 'n vulguin mes com també toyas de flors... mes cap se 'n va presentar, tan flayrosa y escayenta com la beneficiada.

¡Alló, si qu' es un pom de flors!

La romansa de *El cabo primero* la va cantar ab mes gust que bona afinació... pero d' aixó no 'n parlém

¡No t' hi fixis., noy!

Avuy benefici de la Gomez. ¡Alsa, altre plé!

Després d' alguna obreta nova, diuhen si vindrá en Cerbon.

¡Ja riurém!

(CATALUNYA ELDORADO)

Aquesta setmana l' estreno de *El cochero*, lletras d' en Rocabert y Prieto y solfas d' en Vives y Saco del Valle.

Es una sarsuela de 5 céntims la pessa.

No té mérits literaris ni musicals.

Es bona per fer agafar son y res mes.

Pot ser per aixó 'l públich va rebre-la ab resignació fins al acabament... y ja feu prou.

Es d' una vulgaritat ensopidora y expresa pera fer fugir la gent del teatro.

Els actors no hi tenían cap defensa.

A la fi, se van publicar 'ls noms dels autors.

UN COMICH RETIRAT.

Impresos de tofas classes

Promptitut y economía

LITOGRAFIA BARCELONESA

SANT RAMÓN, 6. - BARCELONA

Semblansas

Un gos d' aygua y un xicot,
si 'l xicot va escabellat,

Yoi

poden semblá si s' hi fixan
tots dos d' una germandat.